Kahramanmaraş Merkezli Depremler Sonrası İçin Akademik Öneriler

Editörler:
Doç. Dr. Musa ÖZTÜRK • Doç. Dr. Mustafa KIRCA

ÖZGÜR YAYINLARI

Kahramanmaraş Merkezli Depremler Sonrası İçin Akademik Öneriler

Editörler:

Doç. Dr. Musa Öztürk

Doç. Dr. Mustafa Kırca

ÖZGÜR YAYINLARI

Published by
Özgür Yayın-Dağıtım Co. Ltd.
Certificate Number: 45503

15 Temmuz Mah. 148136. Sk. No: 9 Şehitkamil/Gaziantep
+90.850 260 09 97
+90.532 289 82 15
www.ozguryayınlari.com
info@ozguryayinlari.com

Kahramanmaraş Merkezli Depremler Sonrası için Akademik Öneriler

Editörler: Doç. Dr. Musa Öztürk - Doç. Dr. Mustafa Kırca

Language: Turkish
Publication Date: 2023
Interior desing by Yeter Yeşilyurt
Cover design by Mehmet Çakır
Cover design and image licensed under CC BY-NC 4.0
Print and digital versions typeset by Çizgi Medya Co. Ltd.

ISBN (PDF): 978-975-447-613-2

DOI: https://doi.org/10.58830/ozgur.pub99

This work is licensed under the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0). To view a copy of this license, visit https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/ This license allows for copying any part of the work for personal use, not commercial use, providing author attribution is clearly stated.

Suggested citation:
Öztürk, M., Kırca M., (2023). ***Kahramanmaraş Merkezli Depremler Sonrası İçin Akademik Öneriler.*** Özgür Publications. DOI: https://doi.org/10.58830/ozgur.pub99. License: CC-BY-NC 4.0

The full text of this book has been peer-reviewed to ensure high academic standards. For full review policies, see https://www.ozguryayinlari.com/

ÖZGÜR YAYINLARI

Bölüm 10

6 Şubat 2023 Kahramanmaraş Merkezli Depremlerin Bist (Borsa İstanbul) Üzerindeki Etkileri

Ersin Kanat[1]
Nevzat Tetik[2]

1. Giriş

Türkiye'nin bir deprem bölgesi olması nedeniyle, geçmişte büyük etki bırakan çok sayıda üzücü olay meydana gelmiştir. Gerçekleşen bu deprem hadiseleri çok sayıda insanın mal ve can kaybına neden olmuştur ve tüm ülkeyi derin bir yasa boğmuştur. Kahramanmaraş merkezli gerçekleşen ve çok sayıda ili etkisi altında bırakan 6 Şubat 2023 depremleri ise Cumhuriyet tarihinin en büyük yıkımlarından bir tanesidir. Bu tarihte aynı gün içerisinde iki büyük deprem meydana gelmiştir. Can ve mal kaybının yanında önemli ölçüde ekonomik yıkım da ortaya çıkmıştır. Çok sayıda konut ve iş yeri kullanılamaz hale gelmiştir. Bu olay büyük ölçüde iş gücü kaybına da neden olmuştur. Tüm bu nedenlerden dolayı, Türkiye'yi büyük oranda etkisi altına alan bu olayın, ekonomik ve finansal açıdan da incelenmesi büyük önem arz etmektedir. Özellikle deprem sonrası Borsa İstanbul'da yaşanan kayıplar birçok tartışmayı da gündeme getirmiştir. Bu nedenle bir dizi tedbir kararı alınmış ve tüm işlemlerin durdurulduğu borsa bu tedbirler sonrası tekrar açılmıştır. Borsanın kapanmasından sonra belirli oranda kayıplar yaşanmış olsa da tekrar işleme açılan borsanın yeniden toparlandığı görülmüştür.

1 Doç. Dr., Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu, e-mail: ersinkanat44@hotmail.com, ORCID ID: 0000-0002-9361-4495
2 Doç. Dr., İnönü Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, e-mail: ntetik44@hotmail.com, ORCID ID: 0000-0002-3152-8217

Bu çalışmada, 6 Şubat 2023 depremlerinin Borsa İstanbul'daki etkileri olay çalışması yöntemi ile analiz edilmiştir. Böylece, 17 Şubat tarihine kadar Borsa İstanbul'da gerçekleşen kayıpların ve yükselişlerin istatistiksel olarak anormal getiri veya zarara neden olup olmadığı araştırılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre alınan tedbirlerin yeterliliği tartışılmış olup, çeşitli politika önerileri sunulmuştur.

2. Literatür

Literatür incelendiğinde depremlerin borsa üzerindeki etkilerini araştıran çeşitli çalışmalar görülebilmektedir. Ancak, bu çalışmaların yeterli sayıda olmadığı dikkat çekmektedir. Önemli olarak görülen bu çalışmalardan biri Scholtens ve Voorhorst (2013) tarafından yapılmıştır ve bu çalışma 21 ülke üzerine yapılmıştır. Çalışmada, 1973-2011 yıllarını kapsayan veriler ile olay çalışması yöntemi uygulanmıştır. Çalışma sonucunda depremlerin borsa üzerinde önemli olumsuz etkileri olduğu sonucuna varılmıştır. Ayrıca, çalışma periyodundaki son dönemlerde önceki dönemlere göre daha fazla etki görülmüştür. Ferreira ve Karali (2015) ise büyük depremlerin, yirmi yıl içerisinde otuz beş finansal piyasadaki toplam borsa endekslerinin getirilerini ve oynaklığını nasıl etkilediğini incelemişlerdir. Elde edilen sonuçlar, küresel finansal piyasaların depremlerin neden olduğu şoklara, yerel olsalar bile dirençli olduğunu göstermiştir. Borsa oynaklığının Japonya dışında depremlerden etkilenmediğini görmüşlerdir.

Yapılan çalışmaların birçoğu dünyada önemli bir deprem bölgesi olarak kabul edilen Japonya'yı kapsamaktadır. Tao (2012) depremin etkilerini ölçerken olay çalışmasından yararlanmıştır. Tohoku depreminin Japon borsası üzerindeki etkisini araştıran yazar, sabit ortalama getiri modelini kullanmıştır. Borsada yalnızca olaydan sonraki dört gün içerisinde 0,01 gibi düşük düzeyde anlamlı negatif anormal getiri bulunmuştur. Wang ve Kutan (2013) da sigorta sektörü başta olmak üzere afetlerin ABD ve Japonya borsalarındaki etkilerini araştırmışlardır. Getiri ve risk etkilerini yakalamak için GARCH modellerinden yararlanmışlardır. Çalışmada her iki borsa genelinde de önemli etkiler bulunamamıştır. Ancak sigorta sektörü özelinde her iki borsada da önemli etkiler gözlenmiştir. Yoshida (2014) da Japonya'da depremin borsadaki etkilerini incelemiştir. Ancak bu çalışmada bilgi etkisinin daha fazla anlamlı olduğu görüşü ön plana çıkarılmıştır. Japonya ile ilgili yapılan bir diğer önemli çalışma ise Jaussaud vd. (2015) tarafından yapılmıştır. 11 Mart 2011 Büyük Doğu Japonya Depremi'nin incelendiği bu çalışmada, deprem öncesi ve sonrası hisse senedi fiyatlarındaki oynaklık incelenmiştir. Ayrıca, Valizadeh vd. (2017) de yine Japonya'daki 2011 depremi ile ilgili çalışma

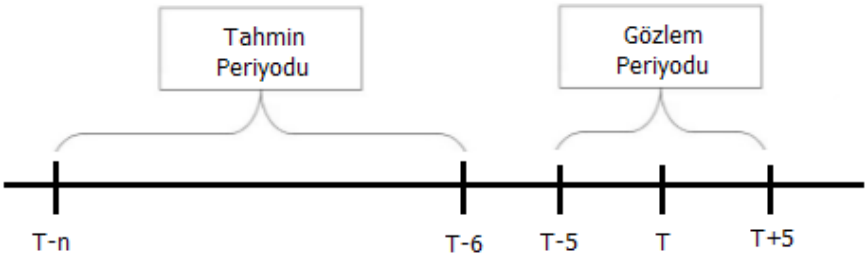
yapmışlardır. Uzun ve kısa vadeli kapsamlı bir analiz içeren bu çalışmada olay çalışması yöntemi kullanılmıştır. Bu çalışmada bazı sektörler depremden olumsuz etkilenirken bazılarının ise olumlu etkilendikleri görülmüştür.

Türkiye'nin de bir başka önemli deprem bölgesi olması nedeniyle, Türkiye üzerine yapılmış çalışmalar da mevcuttur. Türkiye üzerine yapılmış kısıtlı sayıdaki çalışmalardan bir tanesi Süer ve Bolak (2008) tarafından yapılmıştır. Bu çalışmada yazarlar, Marmara depreminin borsadaki etkilerini finans sektörü hisseleri özelinde incelemişlerdir. Olay çalışması metodunun kullanıldığı çalışmada, özellikle sigorta ve bankacılık sektörlerindeki negatif getirilerin anlamlılığına dikkat çekmişlerdir. Yıldırım ve Alola (2020) ise 2000 yılının ikinci ayından 2017 yılının on ikinci ayına kadar olan periyod için depremlerin Türkiye'deki hisse senedi endeksi üzerindeki şok etkisi için bir çalışma yapmışlardır. ARDL yönteminden yararlanılan çalışmada, depremin endeks üzerinde dinamik bir etkiye sahip olduğu belirtilmiştir. Depremin etkisi kısa dönem de anlamlı bulunmamıştır. Ancak, uzun dönemde negatif etkiye sahip olduğu ortaya çıkmıştır. Hamurcu (2022) ise 2020 İzmir depremi üzerine çalışma yapmıştır. Ancak bu çalışmada, sigortacılık sektöründe faaliyet gösteren firmaların hisse senetleri kullanılmıştır. Olay çalışması kullanılan çalışmada, farklı zaman dilimlerindeki kümülatif anormal getiriler karşılaştırılmıştır. Kümülatif getirilerde 15, 30, 45 ve 60 günlük dönemler için negatif etkiler olduğu tespit edilmiştir.

3. Yöntem

Bu çalışmada 06 Şubat 2023 depreminin Borsa İstanbul Üzerindeki etkileri araştırılmıştır. Araştırmada BİST100 endeks verileri kullanılmış olup, finans çalışmalarında sıklıkla kullanılan olay çalışması (event study) yöntemiyle analizler gerçekleştirilmiştir. Olay çalışması yöntemi kısaca, herhangi bir olayın getiriler üzerindeki etkisini incelemek maksadıyla kullanılan bir yöntemdir. Olay çalışması yönteminde Şekil 1'de gösterildiği gibi tahmin penceresi ve olay penceresi bulunmaktadır.Yöntem uygulanırken, hesaplanmış olan tahmini getiriler ile gerçekleşen getiri farkları incelenmektedir. İncelemelerde istatistiksel olarak anlamlılıklar, t istatistik değerleri ve hesaplanan olasılık değerleri yardımı ile analiz edilmektedir.

Şekil 1. Olay çalışması zaman çizelgesi

Tahmini getiriler hesaplanırken farklı metodlar kullanılabilmektedir. Bunlardan en fazla kullanılanları; piyasa modeli, sabit ortalama getiri modeli ve sermaye varlıklarını fiyatlama (CAPM) modelidir. Piyasa modeli ve CAPM'de varlık getirisi ile piyasa getirisi karşılaştırılmaktadır. Bu çalışmada piyasanın kendisi analiz edildiği için ortalama getirilerle bir kıyaslama ihtiyacı duyulmuştur. Bu nedenle çalışmada tahmini getiriler hesaplanırken sabit ortalama getiri modeli tercih edilmiştir. Tahmin penceresi için olay gününden önceki 150 gün kullanılmıştır. Olay penceresinde ise borsanın kapalı olduğu günler çıkartılarak olay günü ve olay gününden sonraki 5 gün incelemeye alınmıştır.

Anormal getiri ve kümülatif anormal getiri hesaplarında sırasıyla 1 ve 2 numaralı formüller uygulanmıştır

$$AR_t = R_t - R_t^* \quad (1)$$

$$CAR = \sum AR_t \quad (2)$$

Bu formüllerde R_t getiriyi, R_t^* ise sabit ortalama getiriyi temsil etmektedir.

4. Bulgular

Olay gününde, öncesinde ve sonrasında meydana gelen getiriler Tablo 1'de gösterilmektedir. Tablodan da görüldüğü üzere olay gününde negatif getiri söz konusu olmuştur. Ancak, olay gününden önceki on gün incelendiğinde de borsada ağırlıklı olarak negatif getirilerin olduğu anlaşılmaktadır. Sadece olay gününden sonraki birinci günde yüksek bir düşüş meydana gelmiştir. Buna karşılık sonraki gün işlemleri durdurulmuştur ve daha sonra borsa 15 Şubat tarihine kadar kapalı tutulmuştur. Borsanın açılmasından hemen sonra tekrar yüksek bir getiri gözlenmiştir.

Tablo 1. Olay günü öncesi ve sonrası getiriler

Tarih	Fiyat	Getiri
23.01.2023	5404,399902	-1,56%
24.01.2023	5366,5	-0,70%
25.01.2023	5297,799805	-1,28%
26.01.2023	5231	-1,26%
27.01.2023	5191,799805	-0,75%
30.01.2023	5096,299805	-1,84%
31.01.2023	4976,600098	-2,35%
1.02.2023	4713,399902	-5,29%
2.02.2023	4752,200195	0,82%
3.02.2023	4997,600098	5,16%
6.02.2023	4930,200195	-1,35%
7.02.2023	4505,299805	-8,62%
8.02.2023	4505,299805	0,00%
15.02.2023	4950,5	9,88%
16.02.2023	5008,600098	1,17%
17.02.2023	5026,799805	0,36%

Bu olayların anormal bir getiri veya zarar olarak gerçekleşip gerçekleşmediğinin anlaşılabilmesi için Tablo 2'de görülen Anormal getiri (AR) ve kümülatif anormal getiri (CAR) değerleri hesaplanmıştır. Hesaplamalara göre toplam anormal getiri %-1,62 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 2. Anormal getiri (AR) ve kümülatif anormal getiri (CAR) değerleri

Getiri (AR)	**E**	%-1,86
	E+1	%-9,13
	E+2	%-0,51
	E+3	%9,37
	E+4	%0,66
	E+5	%-0,15
	Toplam	%-1,62
Getiri (CAR)	**E**	%-1,86
	E+5	%0,24
	Toplam	%-1,62

Olay günü ve sonraki 5 gün içerisinde meydana gelen anormal getirilerin istatistiksel olarak anlamlılığı t-istatistik değerleri ve olasılık değerleri ile hesaplanmıştır. Bu değerler Tablo 3'de gösterilmektedir. Elde edilen sonuçlar, anormal getirilerin sadece deprem gününden sonraki gün ve borsanın kapanıştan sonra ilk açıldığı günlerde anlamlı olduğunu göstermiştir. Diğer günlerdeki anormal getirilerin istatistiksel olarak anlamlı olmadığı belirlenmiştir.

Tablo 3. Anormal getirilerin t-istatistik ve olasılık değerleri

	t-istatistik (AR)	**p-değeri (AR)**
E	-0,78	%43,47
E+1	-3,84	**%0,02** *
E+2	-0,22	%82,97
E+3	3,94	**%0,01** *
E+4	0,28	%78,09
E+5	-0,06	%95,02

Tablo 4'ten kümlatif anormal getirinin de anlamlı olmadığı sonucu ortaya çıkmıştır. Bu sonuç, olay günü ve sonraki beş günün kümülatif olarak anormal bir zarar veya kazanca neden olmadığını göstermiştir.

Tablo 4. Kümülatif anormal getiri t-istatistik ve olasılık değerleri

	t-istatistik (CAR)	**p-değeri (CAR)**
E	-0,78	43,47%
E+5	0,05	96,39%
Total	-0,28	78,11%

Kısaca, deprem sonrası alınan tedbirlerle birlikte açılan borsanın depremden sonraki günde meydana gelen anormal negatif getiriyi pozitif getiri ile telafi ettiği söylenebilir. Bu sebeple, birikimli olarak kâr veya zararda herhangi bir anormallik olduğu düşünülemez.

Sonuç

Türkiye'de yaşanmış olan 6 Şubat 2023 tarihli depremlerin Borsa İstanbul'daki etkilerinin araştırıldığı bu çalışmada, olay çalışması yöntemi kullanılmıştır. Çalışmada, olay çalışması yönteminde kullanılabilecek olan sabit ortalama getiri modeli kullanılmıştır. Elde edilen sonuçlardan, kümülatif bir anormal zararın olmadığı ortaya çıkmıştır. İstatistiksel olarak yalnızca depremden sonraki 7 Şubat tarihinde anormal bir zarar meydana gelmiştir. Buna karşılık, 15 Şubat tarihinde yeniden anormal bir getiri meydana gelerek, alınan tedbirler ile açılan borsada kümülatif olarak büyük zararların önüne geçilmiştir. Dolayısıyla, açığa satış işlemlerinin yasaklanması, satışa konu olacak paylar için depo şartı ve hisse geri alımlarıyla ilgili bazı yeni kurallar gibi alınan çeşitli tedbirlerin yararlı olduğu görülmüştür. Kamuoyunda borsanın geç kapatıldığına dair ortaya çıkan bazı tartışmalar olmasına rağmen, bu kararın borsayı kalıcı bir zarara uğratmadığı söylenebilmektedir. Bu durum, büyük afetler sonrası borsanın bir ya da üç gün içerisinde kapatılmasından çok kapatıldıktan sonra alınan tedbirlerin neleri kapsadığının daha önemli olduğunu göstermiştir. Bu nedenle, büyük afetler sonrası borsanın kapatılmasının, kapatma kararı sonrasında özellikle açığa işlem yasağı ve hisse geri alımlarıyla ilgili düzenlemeler gibi tedbirler alındıktan sonra geri açılmasının kaçınılmaz olduğu düşünülebilir. Kapatma kararının aynı gün içerisinde alınmamış olmasının da telafisi olmayan ya da geç alınmış bir karar olmadığı belirtilebilir.

Bu bağlamda, olay sonrası özel olarak uygulanmış olan ve olası sonraki afet dönemlerinde de uygulanmasının faydalı olabileceği düşünülen tedbir ve uygulamalar aşağıdaki şekilde sıralanabilir:

- Pay ve türev ürün işlemlerinin tedbir kararları hazırlanıncaya kadar kapatılması,

- Açığa satış işlemlerinin yasaklanması
- BES'de devlet katkısı fonlarının asgari hisse bulundurma yükümlülüğü %10'dan %30'a yükseltilmesi,
- Hisse geri alımlarındaki bürokratik zorlukların azaltılması ve geri alınan payların 30 gün içerisinde geri satılamamasının sağlanması,
- Borsada emir iptali, fiyat kötüleştirme ve miktar azaltımına izin verilmeyeceğiyle ilgili kamuoyuna duyuru yapılması.

Söz konusu elde edilen bulgular, Yıldırım ve Alola (2020)'nin sonuçlarında olduğu gibi kısa dönemde negatif bir etkinin olmadığını göstermektedir. Ancak uzun dönemli etkilerin olup olmadığının ilerleyen süreçlerde incelenmesinin yararlı olacağı düşünülmektedir.

POLİTİKA ÖNERİLERİ

Kahramanmaraş merkezli depremler ile ilgili yapılmış olan bu çalışmanın bulgularına göre bazı politika önerileri geliştirilmiştir. Bu bulgular ışığında geliştirilen ve finansal anlamda önemli olduğu düşünülen öneriler aşağıdaki gibi sıralanabilir:

- 6 Şubat 2023 Depremi için alınmış olan tedbirlerin yarar sağladığı görülmüş olup, benzer durumlarda söz konusu kararların daha hızlı ve emin şekilde alınabileceği anlaşılmıştır. Böylece, borsanın tedbir kararları için uzun süre kapalı tutulmaması sağlanabilir. Ayrıca, benzer kararlar diğer finansal işlemler için de genişletilebilir.
- Birden fazla ilin depremden etkilenmesi sebebiyle, bölgede birçok yatırımcı bulunmaktadır. Bunun yanında, bölgede ve o bölgeye yakın yerlerde borsada işlem gören firmalar da mevcuttur. Ayrıca, bölgenin henüz büyük zorluklarla baş etmek zorunda olduğu bilinmektedir. Bu nedenle, alınan tedbirlerin yararlı olduğu düşüncesiyle, mevcut tedbirlerin zamana yayılarak kademeli olarak düzeltilmesi gerektiği düşünülmektedir.
- Yatırımlarda risklerin dağıtılması en temel ilkedir. Buna rağmen, açılma aşamasında olan yüksek maliyetli İstanbul Finans Merkezi (İFM) projesi kümelenme yöntemi ile İstanbul gibi deprem riskinin yüksek olduğu bir merkezde toplanmaktadır. İstanbulun deprem açısından riskli olmasına rağmen finansal ve stratejik olarak güçlü olması nedeniyle merkezin burada bulunması normal karşılanabilir bir durumdur. Ancak, en azından İFM projesinin alt yapıları ve binaları ivedi bir şekilde tekrar elden geçirilip titizlikle güçlendirilmelidir.

- Sanayileşme, deprem riskinin olmadığı yerlerde olacak şekilde yönlendirilmelidir. Mevcut sanayi bölgelerinin de alt yapıları güçlendirilerek sağlamlaştırılmalıdır. Deprem sonrası oluşan göç dalgaları, sanayileşmeye istihdam sağlayacak şekilde yönlendirilip disipline edilmelidir. Borsada bulunan şirketler belirli bir bölgede kümelense de, fabrikaları daha risksiz bölgelerde kurulabilir. Bu durum, olası durumlarda borsadaki şirketlerin de daha az zarar görmesini sağlayabilir.
- Depremlerde hayatını kaybeden tüm müşterilerin ivedilikle bireysel ve kurumsal kredi ile kredi kartı borçları silinmelidir.
- Sürekli yüksek kâr açıklayan tüm finansal kurum ve kuruluşlar; bölgede depremden ağır ve yıkıcı etkilenmiş gerçek ve tüzel kişilere faizsiz kredi ve fonlama yapmalıdır.
- Depremden ağır hasar gören illerdeki küçük, orta ve büyük işletmelerin tekrar güçlenebilmesi için vergi gibi amme alacaklarının terkin işlemi uygulanabilir. Bölgedeki vergi borçlarının silinmesi yoluyla yapılan yardım finansal olarak kayıp gibi görülse de, çok sayıda firmanın iflası daha büyük kayıplara yol açabilir. Zor durumda olan firmalar vergi borçlarını ödeyemeyecekleri gibi gelecek dönemlerde de ülkeye ekonomik ve istihdam anlamında katkı sağlayamayacaklardır. Bu firmaların devlet eliyle desteklenmesi ileride oluşabilecek büyük ekonomik ve finansal kayıpların önüne geçebilmek için önemli bir adımdır. Ayrıca, yatırımcıların ve tüm halkın da finansal kayıpları belirli oranda telafi edilebileceği düşünülmektedir.

Kaynakça

Ferreira, S. ve Karali, B. (2015). Do Earthquakes Shake Stock Markets? *PLOS ONE*, 10(7), 1-19. https://doi.org/10.1371/journal.pone.0133319

Hamurcu, C. (2022). Depremlerin Sigortacılık Sektörü Hisse Senetleri Üzerinde Etkisi Olabilir mi? 2020 Yılındaki İzmir Depremi Üzerine Bir Araştırma. *İzmir İktisat Dergisi*, 37(2), 428-442. https://doi.org/10.24988/ije.929390

Jaussaud, J., Nivoix, S. ve Rey, S. (2015). The Great East Japan Earthquake and Stock Prices. *Economics Bulletin*, 35(2), 1237-1261.

Scholtens, B. ve Voorhorst, Y. (2013). The Impact of Earthquakes on the Domestic Stock Market. *Earthquake Spectra*, 29(1), 325-337. https://doi.org/10.1193/1.4000103

Süer, Ö. ve Bolak, M. (2008). The Effect of Marmara Earthquake on Financial Institutions. *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, 2(9), 135-145. https://doi.org/10.31671/dogus.2019.208

Tao, Z. (2012). Event Study in Measuring the Effect of Tohoku Earthquake. *International Journal of Digital Content Technology and its Applications*, 6, 384-392. https://doi.org/10.4156/jdcta.vol6.issue18.46

Valizadeh, P., Karali, B. ve Ferreira, S. (2017). Ripple effects of the 2011 Japan earthquake on international stock markets. *Research in International Business and Finance*, 41, 556-576. https://doi.org/10.1016/j.ribaf.2017.05.002

Wang, L. ve Kutan, A. M. (2013). The Impact of Natural Disasters on Stock Markets: Evidence from Japan and the US. *Comparative Economic Studies*, 55(4), 672-686. https://doi.org/10.1057/ces.2013.16

Yıldırım, H. ve Alola, A. (2020). Do Earthquakes Affect Stock Market Index? *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 15(10). 4768- 4780. https://doi.org/10.26466/opus.687318

Yoshida, Y. (2014). The Contagion Effects in the Japanese Stock Market of the Great East Japan Earthquake. *3rd International Symposium on Accounting and Finance ISAF 2014 Tokyo*. 167-176. https://journal.mufad.org.tr/attachments/article/778/ISAF2014.pdf#page=182

Tarih:20.03.2023

TAAHHÜTNAME

Ben sorumlu yazar

Doç. Dr. Nevzat TETİK

1. Doç. Dr. Musa ÖZTÜRK ve Doç. Dr. Mustafa KIRCA tarafından editörlüğü yapılan, Özgür Yayınları tarafından yayımlanan "Kahramanmaraş Merkezli Depremler Sonrası İçin Akademik Öneriler" başlıklı kitapta yer alan "**6 Şubat 2023 Kahramanmaraş Merkezli Depremlerin Borsa İstanbul Üzerindeki Etkileri**" başlıklı bölümle ilgili maddi ve manevi tüm yayın haklarımı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu (FSEK) uyarınca gayrikabil-i rücu olarak adı geçen kitapta yer almak koşuluyla editörlere devrettiğimi ve ayrıca bir hak talep etmeyeceğimi,
2. 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (KVKK) ilgili hükümlerine uygun olarak tarafıma gerekli bilgilendirmenin yapıldığını ve açık rızamın olduğunu,
3. Hazırladığım bölümlerin herhangi bir yerde yayınlanmamış olduğunu ve ilgili yayınevinin izni olmadan farklı bir yerde yayınlamayacağımı,
4. Kitap bölümlerim ile ilgili içerik ve yapılan alıntılarla ilgili tüm sorumluluğunu üstlendiğimi, adres göstermeden herhangi bir alıntı yapmadığımı varsa eğer tüm hukuki sorumluluğu üstleneceğimi,
5. İlgili kitap bölümlerinin "Fikir ve Sanat Eserleri Yasası" yönetmeliklerine ve sair mevzuata uygun olduğunu, aksi durumda tüm sorumluluğu üstleneceğimi,
6. Yayınevinden ve editörlerden herhangi bir telif ücreti talep etmeyeceğimi,
7. Hiçbir hal ve şartta, eserin işbu taahhütnameye konu haklarını, aynen veya değişik adla veya kısmi değişiklikler yaparak üçüncü bir kuruluşa, yayınevine ya da şahsa tamamen veya kısmen dahi olsa devretmeyeceğimi, devrini taahhüt etmeyeceğimi, tüm haklarımı münhasıran bu taahhütname ile devrettiğimi, aksi halde ilgili yayınevinin uğrayacağı her türlü zarardan sorumlu olacağımı;

Kabul, beyan ve taahhüt ederim.

Doç. Dr. Nevzat TETİK

İmza:

BASIM-YAYIM SÖZLEŞMESİ

Madde 1. Sözleşmenin Tarafları

Yayıncı:	**Özgür Yayın Dağıtım Ltd. Şti.**
	15 Temmuz Mah. 148136. Sokak No:9, 27560 Şehitkamil- Gaziantep/TÜRKİYE Tel: 0850 260 0997 info@ozguryayinlari.com
Yazar(lar):	**Editör: Musa Öztürk**
	Editör: Mustafa Kırca

Madde 2. Yukarıda isim ve açık adresleri verilen ve sözleşme boyunca kısaca "yayıncı" ve "yazar" olarak anılacak olan taraflar; 5846 sayılı "Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu"nda "fikri eser" olarak tanımlanan **Kahramanmaraş Merkezli Depremler Sonrası İçin Akademik Öneriler** adlı eserin belirli adetlerle farklı zamanlarda basım ve yayımının, dağıtımının basılı ve elektronik olarak internet vb. dijital ortamlarda yayın ve satış haklarının devri konusunda 5 (beş) yıllığına anlaşmışlardır.

Madde 3. Yazar(lar); meydana getirdiği eserin orijinal olduğunu, eş zamanlı olarak herhangi bir başka yayın sözleşmesi kapsamında olmadığını, "intihal"e vücut verecek alıntılar bulunmadığını, yayıncının yazılı izni olmaksızın ve sözleşme süresi dolmaksızın adı geçen eserin yayın haklarının tamamını ya da bir bölümünü üçüncü bir kişiye devretmeyeceğini ve söz konusu eserin T.C. yasaları gereği "suç" oluşturacak herhangi bir nitelik taşımadığını yayıncıya taahhüt eder. Yazar, söz konusu eserin kendisine ait olduğunu,3.cü şahısların bu eser üzerinde herhangi bir hakları bulunmadığını ve 3.cü şahıslarca aksi bir talepte bulunulduğunda yazar kendisinin hukuken sorumlu olduğunu kabul eder. Eserde kısmen veya tamamen intihal yapıldığı adli makamlarca tespit edilirse hukuki ve cezai sorumluluk yazara aittir. Yayıncının bu nedenle uğradığı her türlü maddi ve manevi kayıplar yazar tarafından üç ay içinde karşılanır.

Madde 4. Yayıncı; adı geçen eseri yazarın kendisine teslim ettiği şekilde basımı ve yayımı internet vb. dijital platformlarda ve/veya e-kitap olarak satışa sunacağını, yazar(lar)ın yazılı izni olmaksızın içeriğinde değişiklik yapmayacağını taahhüt eder.

Madde 5. Yayıncı, yazar(lar)ın basım işlemi için onay verdiği eserin dizgi ve içerik hatalarından sorumlu değildir. Yazar(lar), eserin bütün içeriğinden sorumludur. Yayıncı, bununla ilgili herhangi bir hukuki sorumluluk üstlenmez.

Madde 6. Yazar, söz konusu eser için yayıncıdan sözleşmede belirtilen haklar dışında hiçbir hak talep edemez.

Madde 7. Yayıncı, eseri kendi sitesinde veya farklı İnternet ve dijital ortamlarda yayımlaması halinde yazara telif ödemesi yapmayacaktır. 1000 adetlik ilk Kitap baskısında da yazara telif ödemesi yapmayacaktır. Yayıncı ilk baskının bitimine müteakip 1000'er adetlik baskı yaparsa % 10 telif ödemesi, Stopaj Vergileri kesilerek yazara üç eşit taksitte ödeme olarak yapacaktır. Her yaptığı baskının Bandrol Talep Formunu, mail veya WhatsApp ortamında yazara gönderecektir.

Madde 8. Eser, yayıncı tarafından ve ticari amaçlar hariç olmak üzere yazar tarafından açık erişim (Open Access) olarak internet vb. dijital ortamlarda paylaşılabilecektir.

Madde 9. Bu sözleşmenin herhangi bir maddesi veya bir bölümünün uygulanması herhangi bir sebeple gayri mümkün olur ise bu sözleşmenin geri kalan kısmının uygulanmasına engel teşkil etmez.

Madde 10. İhtilaf vukuunda Gaziantep mahkeme ve icra daireleri yetkilidir.

Madde 11. İşbu sözleşme 11 (onbir) madde olup 01/03/2023 tarihinde taraflarca tanzim ve imza olunmuştur.

YAZAR

Editör: Musa Öztürk

Editör: Mustafa Kırca

YAYINCI (Özgür Yayınları)
Emre ÖZTOSUN

ÖZGÜR
YAYIN DAĞITIM LTD.ŞTİ.
15 Temmuz Mah. 148136 Sokak
No: 9/1 Şehitkamil/GAZİANTEP
Şahinbey V.D. 693 003 2455

ÖZGÜR YAYINLARI

Uluslararası Yayınevi Belgesi

Özgür Yayınları, Üniversitelerarası Kurul Başkanlığı (ÜAK) Doçentlik Başvuru Şartları ve Akademik Teşvik Kritlerlerinde belirtilen tanıma göre "Tanınmış Uluslararası Yayınevi" statüsündedir.

ÖZGÜR YAYINLARI
Uluslararası Yayınevi
Belgesi

15 Temmuz Mah. 148136. Sk. No: 9 Şehitkamil/Gaziantep
0.850 260 09 97
0.532 289 82 15
www.ozguryayinlari.com
info@ozguryayinlari.com

İLGİLİ MAKAMA

Özgür Yayınları, yayın hayatına 1982 yılında girmiştir. Roman, öykü, şiir, çocuk sağlığı ve gelişimi, özel eğitim, Türk klasikleri, hobi kitapları ve çok sayıda akademik kitap olmak üzere 500'den fazla eser yayımlamıştır.

1. Yayınevimizin yayımladığı kitaplar, Yükseköğretim Kurulunca tanınan sıralama kuruluşlarınca belirlenen dünyada ilk 500'e giren üniversite kütüphanelerinde kataloglanmaktadır.
2. Akademik teşvik ödeneği yönetmeliğine göre A1, A2 ve A4 alanlarının her birisinde "Türkçe Dışındaki Dillerde" 20'den fazla yayını bulunmaktadır.
3. ÜAK doçentlik başvuru şartlarına göre ise aşağıda belirtilen temel alanların her birisinde aynı alandan 20'den fazla farklı yazara ait yayını bulunmaktadır.

Özgür Yayınları, yukarıda belirtilen maddeler doğrultusunda;
akademik teşvik ödeneği yönetmeliğine göre A1, A2 ve A4 alanlarında;

- A1 Alanları: Eğitim Bilimleri, Fen Bilimleri ve Matematik, Mühendislik, Sağlık Bilimleri, Ziraat, Orman ve Su Ürünleri
- A2 Alanları: Filoloji, Hukuk, İlahiyat, Sosyal, Beşerî ve İdari Bilimler, Spor Bilimleri
- A4 Alanı: Güzel Sanatlar

ÜAK doçentlik başvuru şartlarına göre ise;

- Eğitim Bilimleri ve Öğretmen Yetiştirme
- Fen Bilimleri ve Matematik
- Filoloji
- Güzel Sanatlar
- Hukuk
- Mühendislik
- Sağlık Bilimleri
- Sosyal, Beşerî ve İdari Bilimler
- Spor Bilimleri

temel alanlarında "Tanınmış Uluslararası Yayınevi" statüsündedir.
Eserlerimizin bir kısmı ve yurtdışındaki üniversite kütüphanelerinde bulunan yayınlarımızın bir kısmına ait kanıtlayıcı linkler ekli sayfalarda yer almaktadır.

Saygılarımızla

ÖZGÜR
YAYIN EĞİTİM LTD.ŞTİ.
15 Temmuz Mh. 148136 Sok. No:9
ŞEHİTKAMİL/GAZİANTEP
HOCAPAŞA VD. 6930052455